II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 25 juli 1990

inzake steun van de Italiaanse Regering aan een fabrikant van ooglenzen (Industrie Ottiche Riunite — IOR)

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(92/329/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Na belanghebbenden overeenkomstig genoemd artikel te hebben aangemaand hun opmerkingen kenbaar te maken en gezien deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

I

Industrie Ottiche Riunite SpA, hierna „IOR" genoemd werd opgericht in 1969 toen Filotecnica Salmoiraghi met Officine Galileo di Marghera een fusie aanging. Van 1975 tot 1983 was Finmeccanica enig aandeelhoudster van IOR, van 1983 tot 1986 Sofin, zowel de eerstgenoemde als de laatstgenoemde behorende tot de overheidsholding IRI.

In oktober 1986 werd IOR gedeeltelijk geprivatiseerd. 50 % van haar aandelen werd op 15 oktober 1986 verkocht aan het tot de particuliere sector behorende concern Finalp voor een nominale waarde van 2 miljard lire en de activa van haar contactlenzenafdeling werden verkocht aan het concern Ciba-Geigy. De privatisering werd voltooid in maart 1989, toen Finalp ook de resterende 50 % van de aandelen van IOR overnam.

Vóór haar gedeeltelijke privatisering was IOR nimmer een winstgevende onderneming geweest. Haar verliezen bedroegen in 1982 8,2 miljard lire, in 1983 5,6 miljard, in 1984 6,5 miljard, in 1985 11,5 miljard en in 1986 11,9 miljard, hetgeen overeenkomt met respectievelijk 31, 18, 19, 26 en 24 % van haar jaaromzet. Deze verliezen werden door haar overheidsaandeelhoudster goedgemaakt. De verliezen welke IOR in 1985 leed en die welke zij in 1986 tot 15 oktober verwachtte, werden gedekt door een voorschot van 17,3399 miljard lire van Sofin ; in het kader van de gedeeltelijke privatisering van IOR in oktober 1986 deed Sofin afstand van haar recht op dit bedrag.

Dit optreden werd de Commissie niet overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het Verdrag aangemeld.

II

De Commissie vond, toen zij vernam dat Sofin IOR 17,3 miljard lire had verstrekt en vervolgens afstand had gedaan van haar vordering op dit bedrag, dat dit optreden Staatssteun kan vormen en nodigde de Italiaanse Regering bij brieven van respectievelijk 30 november 1987, 20 januari en 13 april 1988 uit, inlichtingen te verstrekken.

De Italiaanse Regering antwoordde bij telexberichten van 29 februari en 30 juni 1988 waarin over de privatisering onvolledige gegevens werden verstrekt, en waarin de verklaring stond dat het optreden van Sofin een normaal ondernemersoptreden was en geen vorm van Staatssteun.

Na een eerste onderzoek van de beschikbare gegevens meende de Commissie dat de 17,3 miljard lire welke IOR door haar overheidsaandeelhoudster werd verstrekt, wel degelijk Staatssteun opleverde die onder het verbod van artikel 92, lid 1, van het Verdrag viel en waarop geen van de in dit artikel vermelde uitzonderingsbepalingen van toepassing was.

De Commissie kon evenmin uitsluiten dat ook de financiering van IOR na 15 oktober 1986 bijkomende elementen van Staatssteun omvatte. Zij besloot derhalve op 3 november 1988 met betrekking tot die steun de procedure van artikel 93, lid 2, in te leiden en nodigde de Italiaanse Regering bij brief van 25 november 1988 uit haar opmerkingen te maken.

III

Bij brief van 25 januari 1989 maakte de Italiaanse Regering in het kader van de procedure haar opmerkingen kenbaar. Zij verklaarde dat Sofin in de periode 1983-1986 ongeveer 7 miljard lire in IOR had geïnvesteerd ten einde de produktiviteit en efficiency van deze onderneming te verbeteren. Zij wees erop dat Sofin, door de verliezen van IOR voor haar rekening te nemen, was opgetreden zoals een willekeurige investeerder in een soortgelijke positie zou hebben gedaan, omdat Sofin — die tot oktober 1986 enig aandeelhoudster van IOR was — in ieder geval volgens Italiaans recht voor de schulden van IOR aansprakelijk was.

De Italiaanse Regering wees tevens op de verbintenis van Finalp in 1986 om IOR met bankgaranties, een investering van 14 miljard lire en synergie door inschakeling van andere haar toebehorende ondernemingen te saneren.

De financiële resultaten van IOR in 1987 zouden van haar geslaagde herstructurering getuigen. De Italiaanse Regering was het derhalve niet eens met het standpunt van de Commissie dat de betaling van 17,3 miljard lire door Sofin een steunmaatregel van de Staat was. Mocht de Commissie dit optreden niettemin als een steunmaatregel aanmerken, dan is de Italiaanse Regering van oordeel dat daarop de uitzonderingsbepaling van artikel 92, lid 3, zou moeten worden toegepast, gezien de overeenkomsten tussen deze zaak en drie andere welke in het Zeventiende verslag van de Commissie over het mededingingsbeleid (punten 224, 227 en 229) zijn genoemd en waarin de Commissie de procedure had gesloten.

Bij brief van 16 februari 1989 voegde de Italiaanse Regering elf bijlagen aan haar brief van 25 januari toe, die voornamelijk feitenmateriaal bevatten inzake de rekeningen en de privatisering van IOR.

In antwoord op vijf verdere vragen van de Commissie in haar brief van 11 oktober 1989 verstrekte de Italiaanse Regering inlichtingen in een telexbericht van 19 december 1989. De vragen hadden betrekking op de betaling van 5,661 miljard lire door Sofin aan IOR in 1987; zij betroffen de voorwaarden waartegen Sofin 6 miljard lire aan IOR had geleend; de voorwaarden waartegen Sofin voor 50 % tussen 15 oktober 1986 en 15 maart 1989 aandeelhoudster was gebleven; de financiële bijzonderheden van de gedeeltelijke privatisering in oktober 1986; andere mogelijke kandidaten voor de overname van IOR. Met name over het laatste onderwerp werden nadere inlichtingen verstrekt bij een op 12 juni 1990 ontvangen brief en in een bilaterale vergadering op 6 juli 1990.

Tijdens de raadpleging van andere belanghebbenden werden voorts opmerkingen gemaakt door Finalp, Sofin en IOR; geen van hen meende dat het optreden van de Italiaanse Regering elementen van Staatssteun bevatte; zij stemden in met de Italiaanse Regering dat zelfs indien er steunelementen aanwezig waren, deze stellig verenigbaar zouden zijn met de gemeenschappelijke markt.

De Regeringen van drie andere Lid-Staten, te weten Duitsland, Denemarken en Nederland, maakten in het kader van de procedure opmerkingen waarin het besluit van de Commissie om de procedure in te leiden werd gesteund.

Alle opmerkingen van derden werden de Italiaanse Regering ter kennis gebracht bij brief van 18 september 1989 waarbij om commentaar werd verzocht. Dit commentaar werd de Commissie bij telexbericht van 17 januari 1990 toegezonden.

IV

De verstrekking van geldmiddelen aan overheidsondernemingen door hun aandeelhouder kan elementen van Staatssteun bevatten. Om na te gaan of een dergelijke verstrekking een steunmaatregel oplevert zou in de eerste plaats, sociale factoren, regionaal of sectorieel beleid ter zijde latend, moeten worden nagegaan of onder soortgelijke omstandigheden een particulier aandeelhouder onder dezelfde omstandigheden op basis van verwacht rendement tot een dergelijk optreden zou overgaan.

Ten aanzien van IOR merkt de Commissie op dat de gecumuleerde verliezen van deze onderneming in de periode 1982-1986 43,7 miljard lire bedroegen, ten opzichte van een aandelenkapitaal van 4 miljard lire.

De Commissie is van oordeel dat een particuliere investeerder niet in vijf jaar bijna elf maal zijn oorspronkelijke investering zou hebben betaald om de helft van de investering tegen haar nominale prijs te kunnen afstaan, zoals Sofin in 1986 deed. De verstrekking van 17,3399 miljard lire door Sofin in 1986, eerst in de vorm van een krediet, vervolgens als een bijdrage tot het kapitaal, levert derhalve een Staatssteunmaatregel op.

In het kader van de procedure beweerde de Italiaanse Regering dat Sofin economisch had gehandeld door de verliezen van IOR te dekken, omdat zij tot 15 oktober 1986 enig aandeelhoudster van IOR en derhalve krachtens Italiaans recht voor alle schulden van deze aansprakelijk was. De liquidatie van IOR zou derhalve voor Sofin nog hogere kosten hebben meegebracht.

De Commissie kan dit standpunt niet delen. Een particuliere investeerder zou normaal ervoor terugschrikken enig aandeelhouder van een onderneming te worden wanneer

hij daardoor onbeperkte aansprakelijkheid op zich neemt; hij zou erop letten dat tegenover dit extra risico ook extra winst staat.

Ten aanzien van IOR merkt de Commissie op dat Finmeccanica (IRI-concern) in 1975, toen zij de aandelen enig Montedison overnam, enig aandeelhoudster van IOR werd. In 1983 droeg IRI IOR van Finmeccanica over aan Sofin. Volgens de door IOR verstrekte inlichtingen, die door de Italiaanse Regering niet werden weersproken, had IOR tussen haar oprichting in 1969 en 1988, na haar gedeeltelijke privatisering niet één winstgevend jaar. De Commissie is van oordeel dat Finmeccanica, Sofin en meer in het algemeen de overheidsholding IRI, door enig aandeelhoudster van IOR te worden een risico namen dat een particulier investeerder niet zou hebben aangedurfd.

Sofins positie als enig aandeelhoudster van IOR in 1986 brengt dan ook op generlei wijze verandering in de hierboven gemaakte analyse, dat het bedrag van 17,3399 miljard lire, dat in 1986 tot dekking van een deel van IOR's verliezen door Sofin werd verstrekt, een steunmaatregel van de Staat vormt.

Nog een ander argument van de Italiaanse Regering, Sofin en IOR had betrekking op de financiële verbintenissen van Finalp, welke zij als een tegenhanger voor het optreden van Sofin beschouwden. Finalp zou met name investeringen in IOR ten bedrage van 14 miljard lire financieren — in werkelijkheid betrof dit zelfs 20 miljard lire —, IOR rendabel maken en Sofin van haar verplichtingen en garanties als enig aandeelhoudster van IOR bevrijden.

De Commissie is van oordeel dat de verbintenissen van Finalp voor het weer rendabel maken van IOR voor haar eigen nut en voor dat van IOR dienden, maar veel minder voor Sofin, die zich in maart 1989 volledig uit IOR terugtrok, toen zij de resterende 50 % IOR-aandelen aan Finalp overdroeg. Finalps optreden brengt derhalve geen wijziging in het oordeel van de Commissie dat Sofins optreden dat de periode vóór 15 oktober 1986 betrof, een Staatssteunmaatregel opleverden.

De Commissie heeft tevens nagegaan of in de prijzen waartegen in 1986 en in 1989 de activa van de contactlenzenafdeling van IOR aan Ciba-Geigy en de aandelen van de rest van IOR aan Finalp werden verkocht, nog elementen van steunverlening aanwezig waren.

Ciba-Geigy betaalde 130 miljoen lire voor de activa van de contactlenzenafdeling van IOR, een prijs die ver beneden de boekwaarde van dat moment lag. Finalp betaalde de nominale waarde voor de aandelen van de rest van IOR — 1 000 lire per aandeel — in 1986 en 1989.

De Commissie merkt op dat Sofin in 1986 een ander accountantskantoor dan haar vaste accountant uitnodigde om de theoretische waarde van IOR op 31 december 1985 vast te stellen. Het resultaat was op dat tijdstip een waarde van 32,455 miljard lire negatief.

Hetzelfde jaar nodigde Sofin vijf mogelijke kandidaten voor de overname van IOR uit een offerte te maken; daarbij stelde Sofin geen voorafgaande voorwaarden die invloed zouden kunnen hebben op de geboden prijs. Van deze vijf kandidaten waren er drie in de aankoop van IOR geïnteresseerd. Van deze drie was Finalps offerte het aantrekkelijkst, gezien de prijs en de perspectieven voor voortzetting van het bedrijf.

Omdat Finalp geen belangstelling had voor de contactlenzenafdeling van IOR, verkocht Sofin de activa van deze afdeling — die maandelijks 200 miljoen lire verlies maakte — aan Ciba-Geigy, de enige kandidaat die zij kon vinden, waarbij de prijs bij bilaterale onderhandelingen werd vastgesteld.

Na de door de Italiaanse Regering, Sofin, Finalp en IOR verstrekte gegevens te hebben bestudeerd, erkent de Commissie dat de voorwaarden waaronder IOR werd geprivatiseerd, te vergelijken zijn met die welke Sofin bij een open offerte zou hebben kunnen verkrijgen en dat de privatisering van IOR derhalve geen bijkomende elementen van Staatssteun bevatte.

Ten slotte onderzocht de Commissie ook de overgangsperiode tussen 15 oktober 1986 en 15 maart 1989 waarin Sofin nog 50 % van de aandelen van IOR bezat, ten einde vast te stellen of Sofin in deze periode niet een onevenredig groot aandeel van het herstructureringsprogramma van IOR had gefinancierd.

De Italiaanse Regering legde er in het kader van de procedure de nadruk op dat Sofin op haar 50 %-aandeel in IOR een vast dividend had ontvangen dat voor 1988 op 536 miljoen lire en voor 1989 op 898 miljoen lire was gesteld. Sofin ontving tevens interest — gelijk aan de „prime rate" die door banken wordt berekend — over een lening aan IOR van 6 miljard lire.

Men kan zich wellicht afvragen of de financiële toestand van IOR de toepassing van de „prime rate" rechtvaardigde, doch de Commissie is bereid te aanvaarden dat de medefinanciering van IOR tussen 15 oktober 1986 en 15 maart 1989 geen verdere elementen van Staatssteun bevatte.

De Commissie identificeert daarom één steunmaatregel ten behoeve van IOR, voor een bedrag van 17,3999 miljard lire, dat aan deze onderneming in 1986 was verstrekt.

V

Tegen het eind van 1985 had IOR een personeelsbestand van 494 eenheden, voornamelijk bij de produktie van glazen ooglenzen en ooglenzen van organisch materiaal, zowel in traditionele vorm als contactlenzen.

Er bestaat tussen de Lid-Staten handelsverkeer in ooglenzen, zowel niet gemonteerd (NIMEXE-code 90.01) als gemonteerd (NIMEXE-code 90.04), zoals uit de volgende tabellen blijkt.

Uitvoer van lenzen (NIMEXE-codes 90.01 en 90.04) uit Italië naar andere Lid-Staten

Jaar	Naar andere Lid-Staten (in miljoen ecu)	Aandeel van de totale uitvoer binnen de Gemeenschap (in %)
1985	34,1	13
1986	43,7	14
1987	48,7	15
1988	50,1	15

Invoer van lenzen (NIMEXE-codes 90.01 en 90.04) naar Italië uit andere Lid-Staten

Jaar	Uit andere Lid-Staten (in miljoen ecu)	Aandeel van de totale invoer binnen de Gemeenschap (in %)
1985	29,6	12
1986	32,7	12
1987	34,2	12
1988	41,2	12

Er bestaat concurrentie tussen fabrikanten van ooglenzen. Volgens de data die in het kader van de procedure zijn verstrekt, nam IOR in 1985 27 % van de Italiaanse lenzenproduktie voor haar rekening, in 1986 27,7 % en — na afsplitsing van haar contactlenzenafdeling — in 1987 22,2 %.

Er zijn geen nauwkeurige gegevens beschikbaar over het marktaandeel van IOR in de Gemeenschap. Sofin gaf een benadering volgens welke de contactlenzenverkoop van IOR in 1984 3,8 % van het totale verbruik in 1983 in Italië, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk vertegenwoordigde. Door deze gegevens te extrapoleren op basis van bevolkingscijfers was het marktaandeel van IOR voor contactlezen in de Gemeenschap van de Tien in 1983-1984 rond 3,2 %. Voor traditionele ooglenzen uit glas vertegenwoordigde de verkoop van IOR 4,5 % van het verbruik in de vier grote Lid-Staten, hetgeen kan worden geëxtrapoleerd tot een marktaandeel van ongeveer 3,8 % in de Gemeenschap van de Tien in 1983-1984. Zo bedroeg ook het marktaandeel voor plastic lenzen in de vier grote Lid-Staten 7,7 % en in de Gemeenschap ongeveer 6,5 %.

De traditionele positie van dure merklenzen is geleidelijk ondermijnd door goedkopere, minder bekende lenzen, waarvan een stijgend percentage uit derde landen wordt ingevoerd.

De Gemeenschap als geheel is netto-uitvoerder van ooglenzen, zij het met een dalende marge zoals uit de volgende tabel blijkt.

Uit- en invoer van de Gemeenschap naar, respectievelijk uit derde landen

(in miljoen ecu)

Jaar	Uitvoer EUR-12	Invoer EUR-12
1985	41,2	21,5
1986	38,9	22,1
1987	38,3	25,2
1988	37,8	27,9

Waar financiële bijstand van de Staat de positie van bepaalde ondernemingen ten opzichte van die van andere die in de Gemeenschap met hen concurreren, versterkt, moet de bijstand worden geacht die andere ondernemingen ongunstig te beïnvloeden.

De steun welke de Italiaanse Regering aan IOR heeft toegekend, beïnvloedt derhalve de handel tussen Lid-Staten ongunstig en vervalst mededinging in de zin van artikel 92, lid 1, of dreigt deze te vervalsen.

VI

Doordat zij haar besluit om IOR steun toe te kennen niet in het stadium van voornemen aan de Commissie heeft aangemeld, was de Italiaanse Regering nalatig in haar verplichtingen uit hoogde van artikel 93, lid 3, van het Verdrag.

De Commissie kan — gebruik makend van een mogelijkheid welke haar bij artikel 93, lid 2, en door het Hof van Justitie in zijn arrest van 12 juli 1973 in zaak 70/72 (Commissie/Bondsrepubliek Duitsland) [1], bevestigd in dat van 24 februari 1987 in zaak 310/85 (Denfil/ Commissie) [2] is gegeven — Lid-Staten gelasten steun die zonder voorafgaande aanmelding is toegekend, bij de begunstigden terug te vorderen indien deze steun onverenigbaar is gebleken met de gemeenschappelijke markt.

VII

De uitzonderingen op de algemene onverenigbaarheid van de steun met de gemeenschappelijke markt overeenkomstig artikel 92, lid 2, van het Verdrag zijn in de onderhavige zaak niet van toepassing, gezien de aard van de steun die niet op de verwezenlijking van de doelstellingen in dit artikel is gericht.

Artikel 92, lid 3, somt de steunmaatregelen op die verenigbaar kunnen worden geacht met de gemeenschappelijke markt. Verenigbaarheid met het Verdrag moet worden gezien in relatie met de Gemeenschap als geheel en niet in relatie tot een enkele Lid-Staat. Ten einde de behoorlijke werking van de gemeenschappelijke markt te waarborgen en rekening te houden met de beginselen in artikel 3, onder f), van het Verdrag, moeten de uitzonde-

[1] Jurisprudentie 1973, blz. 813.
[2] Jurisprudentie 1987, blz. 901.

ringen op het beginsel van artikel 92, lid 1, zoals deze zijn opgesomd in lid 3 van dat artikel, bij de beoordeling van een steunregeling of een individuele steunmaatregel strikt worden geïnterpreteerd.

Zij kunnen met name alleen dan worden toegepast wanneer de Commissie vaststelt dat het vrije spel van de krachten op de markt op zichzelf, zonder de steunverlening, potentiële ontvangers niet zou bewegen zo te handelen dat wordt bijgedragen tot het verwezenlijken van één van de nagestreefde doeleinden.

Zou men de uitzonderingen toepassen op gevallen die niet tot de verwezenlijking van zulk een oogmerk bijdragen, of waarin de steun daartoe niet van essentieel belang is, dan zou dit erop neerkomen dat de industrieën of ondernemingen uit bepaalde Lid-Staten onverdiende voordelen worden toegekend, omdat hun financiële positie daardoor zou worden versterkt, en zou de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen worden beïnvloed en de mededinging vervalst zonder enige rechtvaardiging is de zin van artikel 92, lid 3.

De Italiaanse Regering heeft geen enkele rechtvaardiging kunnen aanvoeren voor de gevolgtrekking dat de betrokken steun onder één van de categorieën uitzonderingen in artikel 92, lid 3, zou vallen, noch heeft de Commissie een dergelijke rechtvaardiging kunnen ontdekken.

Met betrekking tot de uitzonderingen in artikel 92, lid 3, onder a) en c), voor steun ter bevordering of vergemakkelijking van de ontwikkeling van bepaalde streken merkt de Commissie op dat IOR in Porto Marghera (Venetië) is gelegen. De levensstandaard is daar niet abnormaal laag en er heerst geen ernstig gebrek aan werkgelegenheid in de zin van de uitzondering in artikel 92, lid 3, onder a), noch behoort de streek waarin Porto Marghera gelegen is thans tot die welke speciale regionale bijstand ontvangen in de zin van de uitzondering in artikel 92, lid 3, onder c). Ten slotte is steun tot dekking van verliezen niet geschikt om bij te dragen tot de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid, zoals in de coördinatiebeginselen voor regionale steunregelingen van de Commissie [1] staat.

Ten aanzien van de uitzonderingen in artikel 92, lid 3, onder b), kan worden opgemerkt dat de steun aan IOR noch bedoeld is om de verwezenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang te bevorderen noch een ernstige verstoring in de economie van Italië beoogt op te heffen ; de Italiaanse Regering heeft trouwens voor een eventuele toepassing van deze uitzonderingen geen argumenten aangevoerd.

Ten aanzien van de uitzonderingen in artikel 92, lid 3, onder c), ten behoeve van steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid te vergemakkelijken, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad, merkt de Commissie op dat de steun welke de Italiaanse Regering IOR langs Sofin om in 1986 toekende, op verliezen berustte welke deze onderneming vóór 15 oktober 1986 had geleden. Zonder de betrokken steun zou IOR haar bedrijf hebben moeten sluiten en concurrenten in Italië, in andere Lid-Staten en in derde landen in staat hebben gesteld uit te breiden.

Het is vast beleid van de Commissie niet ervan uit te gaan dat het goedmaken van verliezen de ontwikkeling van een economische werkzaamheid vergemakkelijkt. Zij meent daarentegen dat dergelijke steun meer dan andere steun de voorwaarden waaronder het handelsverkeer in de Gemeenschap geschiedt, verandert in een mate die in strijd is met het gemeenschappelijk belang. De steun die is toegekend om de verliezen van IOR goed te maken, komt derhalve niet in aanmerking voor toepassing van de uitzondering in artikel 92, lid 3, onder c).

Het feit dat IOR in 1986 gedeeltelijk werd geprivatiseerd en vervolgens dank zij de inspanningen van Finalp herstructurering onderging, brengt in deze gevolgtrekking geen enkele verandering. Evenmin kunnen de beweerde overeenkomsten tussen deze steun en andere, door de Italiaanse Regering genoemde gevallen tot een andere slotsom leiden. De Commissie moet de verenigbaarheid van alle steunmaatregelen op eigen merites beoordelen en rekening houden met alle specifieke aspecten van de betrokken sectoren en regio's, het type steun en de omstandigheden van het handelsverkeer en de mededinging, die in de loop der tijd veranderingen kunnen ondergaan.

Bijgevolg geldt geen van de uitzonderingsbepalingen in artikel 92 voor de betrokken steunmaatregel.

VIII

De steun ten bedrage van 17,3399 miljard lire is derhalve onrechtmatig, omdat de Italiaanse Regering haar verplichtingen uit hoofde van artikel 93, lid 3, van het Verdrag niet is nagekomen. Bovendien is de steunmaatregel, zoals hierboven is uiteengezet, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt omdat zij niet aan de voorwaarden voor toepassing van één van de uitzonderingen in artikel 92, lid 3, beantwoordt.

De Commissie heeft besloten in het onderhavige geval geen terugbetaling van deze steun te vorderen. Haar besluit is gegrond op de sedert de datum waarop de Commissie van de steunmaatregel kennis kreeg en die waarop de onderhavige beschikking is gegeven, verstreken periode omdat de duur daarvan, gezien de rechtspraak van het Hof van Justitie [2] ter zake van proceduretermijnen, moeilijk te rechtvaardigen is,

[1] PB nr. C 31 van 3. 2. 1979, blz. 9.

[2] Beschikking van 11 juli 1979 in zaak 59/79 (Tafelwijnproducenten/Commisie), Jurisprudentie 1979, blz. 2425 en het arrest van 24 november 1987 in zaak 223/85 (RSV/Commissie), Jurisprudentie 1987, blz. 4617.

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

De steun welke de Italiaanse Regering in 1986 ten bedrage van 17,3399 miljard lire aan Industrie Ottiche Riunite heeft toegekend, wordt onverenigbaar verklaard met de gemeenschappelijke markt. Voorts is de steunmaatregel onrechtmatig wegens schending van de procedureregels.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 25 juli 1990.

Voor de Commissie

Leon BRITTAN

Vice-Voorzitter